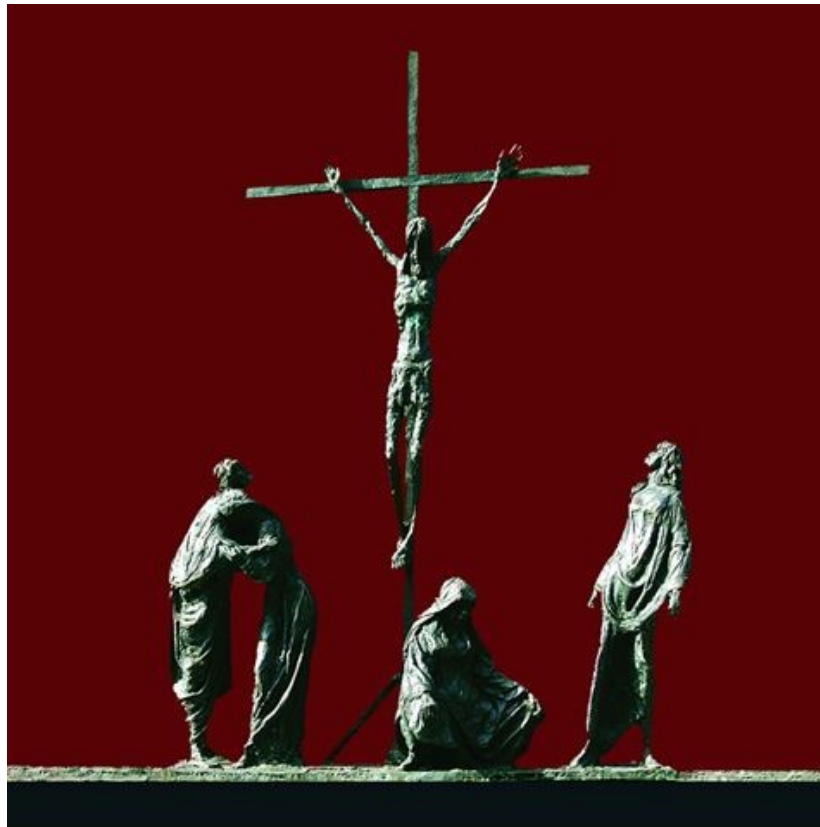

ZONDAG 22 maart 2026, 10.00 uur

SIONSKERK, Zwolle

Vandaag is het Palmпасen binnen de 'Veertigdagentijd',
een tijd van inkeer en verstillling, een tijd van omkeer naar God.

In deze periode van Aswoensdag naar het feest van Pasen proberen we ons bewust te richten op onze levende Heer en gedenken we de werken van God in Christus. Het geloof in Jezus' dood en opstanding is voor ons van levensbelang.

In de Veertigdagentijd willen we Jezus' lijden gedenken door te luisteren naar **korallen en enkele roepkoren uit J.S. Bachs 'Matthäus- en Johannes Passion'** omlijst met schriftlezingen uit het evangelie van Mattheus 26 en Johannes 18 en 19. De ruggengraat van de J.S. Bachs Johannes-Passion is de letterlijke tekst van de hoofdstukken 18 en 19 van het evangelie van Johannes, naar Luthers vertaling. Ter verruiming van dramatische mogelijkheden voegden we op een aantal plaatsen enkele delen uit Mattheus 26 in en vier delen uit Bachs 'Matthäus Passion', welke Bach ook heeft ingevoegd in de 2^e uitgave (1725) van zijn 'Johannes Passion'. Door het zingen van en het luisteren naar op deze Bijbelgedeelten betrekking hebbende liederen, beamen we de daarin vervatte Goede boodschap. Zo kan het lijdensevangelie van onze Here Jezus Christus steeds opnieuw voor ons gaan leven.

We volgen de orde van dienst zonder nadere aankondigingen. De schuingedrukte gedeelten worden door het koor gezongen.

Voorganger: ds. H el ene Evers

Muzikale omlijsting

Het Kamper Vocaal Ensemble 'Kav ca' o.l.v. Luthine Postuma

Jurjan Lipke (piano)

Gert Hendriks (orgel)

Orgelspel

Binnenkomst van de kerkenraad en mededelingen

We zingen staande: Lied 172:1

**Een mens te zijn op aarde in deze wereldtijd
is leven van genade buiten de eeuwigheid
is leven van de Woorden die opgeschreven staan
en net als Jezus worden, die 't ons heeft voorgedaan.**

Stil Gebed

Votum en Groet

Inleiding op deze dienst 'Zien op Jezus' – ds. H el ene Evers

We zingen Psalm 62: 1 (inleiding op gebed)

**Mijn ziel is stil tot God mijn Heer,
van Hem verwacht ik altijd weer
mijn Heil, op Hem toch kan ik bouwen.
Ik wankel niet, want Hij staat vast:
mijn Toevlucht als het water wast,
mijn Rots, mijn enige Vertrouwen.**

Gebed om verlichting met de Heilige Geest

Kindermoment

De kinderen gaan naar de kindernevendienst

Passion Lessons and Chorales

Drop, drop, slow tears - O. Gibbons (1583-1625)

(Jezus' voetwassing met nardusolie door Maria van Bethanië)

Drop, drop, slow tears,
and bathe those beautiful feet
which brought from Heaven
the news and Prince of Peace.
Cease not, wet eyes,
His mercies to entreat;
To cry for vengeance
sin doth never cease.
In your deep floods
drown all my faults and fears;
nor let His eye
see sin, but through my tears.

Tranen, val één voor één neer
en was die mooie voeten
die hemels nieuws ons brachten,
en de Vredevorst.
Blijf smeken, tranen,
om Zijn genade.
Huilen om wraak komt
altijd van het kwade.
Dompel al mijn fouten en schroom
in mijn tranendal;
opdat Hij mijn zonden niet ziet,
dan door mijn tranen.

Johannes 12: 1-3, 9-11 (*Jezus in Bethanië*) (NBV 21)

Zes dagen voor Pesach ging Jezus naar Bethanië, waar Lazarus woonde, die Hij uit de dood had opgewekt. 2 Daar hield men ter ere van Hem een maaltijd; Marta bediende en Lazarus was een van de mensen die met Hem aanlagen. ... 9 Veel Joden hadden gehoord dat Jezus daar was en gingen naar Hem toe, niet alleen om Hemzelf, maar **ook om Lazarus te zien, die Hij uit de dood had opgewekt.** 10 De hogepriesters beraamden intussen een plan om ook Lazarus te doden, 11 omdat Hij er de oorzaak van was dat veel Joden naar Jezus gingen en in Hem geloofden.

We zingen Lied 835: 1a-2b en 4a-3b

**Jezus, ga ons voor, deze wereld door
en U volgend op Uw schreden
gaan wij moedig met U mede.
Waar Gij voor ons trad, is het rechte pad.**

**In de woestenij, Heer blijf ons nabij,
met Uw Troost en met Uw Zegen,
tot aan 't eind van onze wegen.
Wees Gij Zelf het Licht, dat ons Troost en Richt.**

Mattheus 26: 1-2 (NBV21)

¹Toen Jezus Zijn laatste rede beëindigd had, zei Hij tegen zijn leerlingen: ²'Over twee dagen is het, zoals jullie weten, Pesach. Dan wordt de Mensenzoon uitgeleverd om gekruisigd te worden.'

Mathäus Passion - J.S. Bach

Herzliebster Jesu,	<i>Liefdevolle Jezus,</i>
was hast Du verbrochen,	<i>wat hebt U misdaan</i>
das man ein solch scharf	<i>dat men zo'n hard</i>
Urteil hat gesprochen?	<i>vonnis heeft uitgesproken?</i>
Was ist die Schuld,	<i>Wat is Uw schuld?</i>
in was für Missetaten	<i>In welke misdaden</i>
bist Du geraten?	<i>bent U terecht gekomen?</i>

Mattheus 26: 3-4 ³Ondertussen kwamen de hogepriesters en de oudsten van het volk bijeen in het huis van de hogepriester, Kajafas. ⁴Daar beraamden ze het plan om Jezus door middel van een list gevangen te nemen en Hem te doden. En zij zeiden:

Mathäus Passion - J.S. Bach (koor I en II)

Ja nicht auf das Fest, *In geen geval op het feest,*
auf daß nicht ein Aufruhr werde *want er moet geen opschudding*
im Volk *onder het volk ontstaan.*

Mattheus 6-7 Toen Jezus in Bethanië in het huis van Simon – degene die aan een huidziekte had geleden – aanlag voor de maaltijd, kwam er een vrouw naar Hem toe. Ze had een albasten flesje met zeer kostbare olie bij zich en goot die uit over Zijn hoofd. ⁸De leerlingen ergerden zich toen ze dit zagen en zeiden:

Mathäus Passion - J.S. Bach

Wozu dienet deiser Unrat?, *Waartoe dient deze verspilling?*
Dieses wasser hätte mögen teuer *Dit water had beter duur verkocht*
verkauft und den Armen *en aan de armen*
gegeven werden. *gegeven kunnen worden.*

Mattheus 10-13 Jezus hoorde het en zei: 'Waarom vallen jullie deze vrouw lastig? Zij heeft iets goeds voor Mij gedaan. ¹¹Want de armen zijn altijd bij jullie, maar Ik zal niet altijd bij jullie zijn. ¹²Door die olie over Mij uit te gieten, heeft ze mijn lichaam voorbereid op het graf. ¹³**Ik verzeker jullie: waar ook ter wereld het Goede Nieuws verkondigd wordt, daar zal ter herinnering aan haar verteld worden wat zij heeft gedaan.'**

(Mathäus Passion) - J.S. Bach (alt solo Lucie Tromp)

Du lieber Heiland, Du, *Gij, lieve Heiland, Gij,*
wenn deine Jünger töricht streiten, *terwijl Uw leerlingen dwaas ruziën*
dass dieses fromme Weib *over deze vrome vrouw*
mit Salben deinen Leib *die met zalf Uw lichaam*
zum Grabe will bereiten, *voor het graf wil toebereiden,*
so lasse mir inzwischen zu, *sta mij intussen toe, om van de*
von meiner Augen Tränenflüssen *tranen die uit mijn ogen vloeien*
ein Wasser auf dein Haupt zu gießen! *wat druppels op Uw hoofd te gieten!*

Mattheus 26: 14-16 en 17 ¹⁴Daarop ging één van de twaalf, namelijk Judas Iskariot, naar de hogepriesters ¹⁵en zei: ‘Wat krijg ik van u als ik Hem aan u uitlever?’ Ze betaalden hem dertig zilverstukken. ¹⁶Vanaf dat moment zocht hij een gunstige gelegenheid om Hem uit te leveren.

(Het Pesachmaal)

¹⁷*Op de eerste dag van het feest van het Ongedesemde brood kwamen de leerlingen naar Jezus toe en vroegen:*

Mathäus Passion - J.S. Bach

*Wo willst Du, daß wir Dir bereiten,
das Osterlamm zu essen?* *Waar wilt U, dat wij het Paaslam
voor U bereiden?*

Mattheus 26: 18-19

¹⁸*Hij gaf hun de opdracht om naar een zeker persoon in de stad te gaan en hem te zeggen: ‘De Meester laat u weten: ‘Mijn tijd is nabij; Ik wil met Mijn leerlingen bij u het Pesachmaal gebruiken’.* ¹⁹*De leerlingen deden wat Jezus hun had opgedragen en bereidden het Pesachmaal.*

We zingen Lied 558: 1

**Jezus, om Uw lijden groot,
om Uw leven en Uw dood,
die volbrengen 't Recht van God,
Kyrië Eleison!**

20Toen de avond was gevallen, lag Hij samen met de twaalf aan voor de maaltijd. 21Onder het eten zei Hij tegen hen: 'Ik verzeker jullie: een van jullie zal Mij uitleveren.' 22Dit bedroefde hen zeer en de één na de ander vroegen ze Hem: 'Ik toch niet, Heer?' 23Hij antwoordde: 'Hij die tegelijk met Mij iets uit de schaal nam, die zal Mij uitleveren. 24De Mensenzoon zal heengaan zoals over Hem geschreven staat, maar wee de mens door wie de Mensenzoon uitgeleverd wordt: het zou beter voor hem zijn als hij nooit geboren was.' 25Toen zei ook Judas, die Hem zou uitleveren: 'Ik ben het toch niet, rabbi?' Jezus antwoordde: 'Jij zegt het.'

26Toen ze verder aten nam Jezus een brood, sprak het zegengebed uit, brak het brood en gaf de leerlingen ervan met de woorden: 'Neem, eet, dit is mijn lichaam.' 27En Hij nam een beker, sprak het dankgebed uit en gaf hun de beker met de woorden: 'Drink allen hieruit, 28dit is Mijn bloed, het bloed van het Verbond, dat voor velen wordt vergoten tot vergeving van zonden. 29Ik zeg jullie: vanaf nu zal Ik niet meer van de vrucht van de wijnstok drinken, tot de dag dat Ik er met jullie opnieuw van zal drinken, in het Koninkrijk van mijn Vader.'

We zingen Lied 389: 1 en 4 (op melodie Psalm 134)

**Het brood dat ons voor ogen staat
en zich geduldig breken laat
is Uw gedaante, lieve Heer.
Gij daalt als Manna in ons neer.**

**Gij die een Broodhuis voor ons zijt,
een Wijngaard die het hart verblijdt.
Heer Jezus, die ons drenkt en voedt,
Gijzelf zijt onze overvloed.**

Mattheus 26: 30 (na het laatste Avondmaal) (NBV21)

30Nadat zij de lofzang hadden gezongen, vertrokken ze naar de Olijfberg

Mathäus Passion - J.S. Bach

Erkenne mich, mein Hüter,
mein Hirte, nimm mich an!
Von Dir, Quell aller Güter,
ist mir viel Guts getan.
Dein Mund hat mich gelabet
mit Milch und süsßer Kost,
Dein Geist hat mich begabet
mit mancher Himmelslust.

*Erken mij, mijn Hoeder,
mijn Herder, neem mij aan.
Door U, Bron van al het goede,
is mij veel goeds gedaan.
Uw mond heeft mij gevoed
met melk en zoete kost,
Uw Geest heeft mij voorzien
van menige hemelse vreugde.*

Mattheus 26: 31-35

³¹Onderweg zei Jezus tegen hen: 'Jullie zullen Mij deze nacht allemaal afvallen, want er staat geschreven: 'Ik zal de herder doden en de schapen van Zijn kudde zullen uiteengedreven worden'. ³²Maar nadat Ik uit de dood ben opgewekt, zal Ik jullie voorgaan naar Galilea'. ³³Petrus zei daarop tegen Hem: 'Misschien zal iedereen U afvallen, ik nooit!' ³⁴Jezus antwoordde hem: 'Ik verzeker je: deze nacht, nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' ³⁵Petrus zei: 'Al zou ik met U moeten sterven, verloochenen zal ik U nooit.' Alle andere leerlingen vielen Hem daarin bij.

Ich will hier bei Dir stehen – J.S. Bach (1685-1750) (*Matthäus Passion*)

<i>Ich will hier bei Dir stehen verachte mich doch nicht. Von Dir will ich nicht gehen wenn Dir dein Herze bricht. Wenn Dein Herz wird erblassen im letzten Todesstoß Alsdenn will ich Dich fassen in meinem Arm und Schoß.</i>	<i>Ik wil hier bij U blijven, veracht mij toch niet. U wil ik niet verlaten wanneer Uw hart breekt. wanneer Uw hart verbleekt in het stervensuur dan wil ik U vasthouden In mijn armen en mijn schoot.</i>
---	--

(In Getsemane)

³⁶Vervolgens ging Jezus met Zijn leerlingen naar een plek die Getsemane genoemd werd. Hij zei: 'Blijven jullie hier zitten, Ik ga daar bidden'.
³⁷Hij nam Petrus en de twee zonen van Zebedeüs met zich mee.
Toen Hij bedroefd en angstig begon te worden, ³⁸zei Hij tegen hen:

'Ik ben diepbedroefd, tot stervens toe. Blijf hier met Mij waken.'

Jesu, deine Passion – G.H. Stölzel (1690-1747)

<i>Jesu, Deine Passion</i>	<i>Jezus, Uw lijden en sterven</i>
<i>will ich itzt bedencken.</i>	<i>wil ik overdenken.</i>
<i>Wollest mir vom Himmelsthron</i>	<i>Wilt U mij vanaf Uw troon</i>
<i>Geist und Andacht schenken.</i>	<i>Geest en aandacht schenken.</i>
<i>In dem Bild itz und erschein</i>	<i>Verschijn in dit beeld</i>
<i>Jesu, meinem Herzten.</i>	<i>Heer, aan mijn hart.</i>
<i>Wie Du, unser Heil zu sein,</i>	<i>Hoe U, om ons tot Heil te zijn,</i>
<i>littest alle Schmerzen.</i>	<i>leed zoveel pijn en smart.</i>

(Mattheus 26)

39 Jezus liep nog een stukje verder, liet zich voorover vallen op de grond en bad: 'Vader, als het mogelijk is, laat deze beker dan aan Mij voorbijgaan! Maar laat het niet gebeuren zoals Ik het wil, maar zoals U het wilt.'

40 Hij liep terug naar de leerlingen en zag dat ze lagen te slapen.

Hij zei tegen Petrus: 'Konden jullie niet eens één uur met Mij waken? ...

41 Blijf wakker en bid dat jullie niet in beproeving komen;

de geest is wel gewillig, maar het lichaam is zwak.'

42 Voor de tweede maal liep Hij bij hen vandaan en bad: 'Vader, als het niet mogelijk is dat deze beker aan Mij voorbijgaat zonder dat Ik eruit drink, laat het dan gebeuren zoals U het wilt'.

Was mein Gott will, das g'scheh' allzeit – J.S. Bach (*Matthäus Passion*)

<i>Was mein Gott will, das g'scheh' allzeit,</i>	<i>Wat mijn God wil, geschied' altijd,</i>
<i>Sein Will', der ist der beste;</i>	<i>Zijn wil is steeds de beste.</i>
<i>Zu helfen den'n er ist bereit,</i>	<i>Hij is bereid om hen te helpen</i>
<i>Die an ihn glauben feste.</i>	<i>Die vast in Hem geloven.</i>
<i>Er hilft aus Not, der fromme Gott,</i>	<i>Hij helpt uit nood, de trouwe God,</i>
<i>Und züchtiget mit Massen,</i>	<i>Hij troost mij bovenmate</i>
<i>Wer Gott vertraut, fest auf ihn baut,</i>	<i>Wie God vertrouwt, vast op Hem bouwt,</i>

Den will er nicht verlaßen. die zal Hij niet verlaten.

43 Toen Hij terugkwam, zag Hij dat ze weer sliepen, want ze waren door vermoeidheid overmand. 44 Hij liet hen achter, liep opnieuw wat verder en bad voor de derde maal, met dezelfde woorden als daarvoor. 45 Daarna voegde Hij zich weer bij de leerlingen en zei: 'Liggen jullie daar nog steeds te slapen en te rusten? Het ogenblik is nabij waarop de Mensenzoon wordt uitgeleverd aan zondaars. 46 Sta op, laten we gaan; kijk, hij die Mij uitlevert, is al vlakbij'.

We zingen Lied 180: 1 en 6

**Getsemané, die Nacht moest eenmaal komen,
de Heiland heeft bewust die Weg genomen.
Hij laat Zijn doel niet los, wijkt niet terzijde,
aanvaardt het Lijden.**

**In angst en tranen werd Zijn strijd gestreden.
Toen kon Hij, toebereid, naar voren treden.
De duisternis kon, wat zij mocht verzinnen,
Hem niet verwinnen.**

(Mattheus 26) 47 Nog voor Hij uitgesproken was, kwam Judas eraan, één van de twaalf, in gezelschap van een grote, met zwaarden en knuppels bewapende bende, die door de hogepriesters en de oudsten van het volk was gestuurd.

(Johannes 18: 4-9) (naar de Herziene Statenvertaling) (Johannes Passion)

Jezus dan, Die alles wist wat over Hem komen zou,
kwam naar voren en zei tegen hen: Wie zoekt u? Zij antwoordden Hem:

Jesum von Nazareth!

Jezus de Nazarener!

Hij zei tot hen: Ik ben het. En ook Judas, Zijn verrader, stond bij hen.

Toen Hij dan tegen hen zei: Ik ben het, deinsden zij terug en vielen op de grond. Hij vroeg hen dan opnieuw: Wie zoekt u? En zij zeiden:

Jesum von Nazareth!

Jezus de Nazarener!

Jezus antwoordde: Ik heb u gezegd, dat Ik het ben. Als u Mij zoekt, laat déze mensen dan gaan;

Zo gingen de Woorden in vervulling, die Hij gesproken had:
'Uit hen die U Mij gegeven hebt, heb Ik niemand verloren laten gaan'.

(Johannes 18: 10-11) Simon Petrus dan, die een zwaard had, trok het, en hij trof de slaaf van de hogepriester en sloeg hem het rechteroor af; De naam van de slaaf was Malchus. Jezus dan zei tegen Petrus: Steek het zwaard in de schede; Zou ik de beker, die de Vader Mij gegeven heeft, niet drinken?

We zingen Koraal Dein will gesheh'

(Voel u vrij om dit bekende koraal samen te zingen)

*Dein Will' gescheh', Herr Gott, zugleich Uw wil geschiede, Heer God, zowel
auf Erden wie im Himmelreich. op aarde als in het Hemelrijk.
Gib uns Geduld in Leidenszeit, Geef ons geduld, in tijd van lijden,
gehorsam sein in Lieb und Leid. gehoorzaamheid in lief en leed.
Wehr' und steur' allem Fleisch und Blut, Weersta en bestrijd alle vlees en bloed,
das wider Deinen Willen tut. dat tegen Uw wil in handelt.*

S
A
T
B

Dein Will' ge-sch eh' Herr Gott, zu - gleich auf Er - den wie im Him - mel - reich; gib

Dein Will' ge - sch eh' Herr Gott, zu - gleich auf Er - den wie im Him - mel - reich; gib

Dein Will' ge - sch eh' Herr Gott, zu - gleich auf Er - den wie im Him - mel - reich; gib

Dein Will' ge - sch eh' Herr Gott, zu - gleich auf Er - den wie im Him - mel - reich; gib

uns Ge - duld in Le - dens - zeit, Ge - hor - sam - sein in Lieb' und Meid, wehr'

uns Ge - duld in Le - dens - zeit, Ge - hor - sam - sein in Lieb' und Meid, wehr'

uns Ge - duld in Le - dens - zeit, Ge - hor - sam - sein in Lieb' und Meid, wehr'

uns Ge - duld in Le - dens - zeit, Ge - hor - sam - sein in Lieb' und Meid, wehr'

und steur' al - lem Fleisch und Blut, das wi - der dei - nen Wil - len tut.

und steur' al - lem Fleisch und Blut, das wi - der dei - nen Wil - len tut.

und steur' al - lem Fleisch und Blut, das wi - der dei - nen Wil - len tut.

und steur' al - lem Fleisch und Blut, das wi - der dei - nen Wil - len tut.

(Johannes 18: 12-17) De afdeling soldaten en de oversten en de dienaars van de Joden namen Jezus gevangen, boeiden Hem en brachten Hem eerst voor Annas, want hij was de schoonvader van Kajafas, die dat jaar hogepriester was; en Kajafas was het, die de Joden de raad had gegeven: 'Het is nuttig, dat één mens sterft ten behoeve van het volk'. En Simon Petrus en een andere discipel volgden Jezus. En die discipel was een bekende van de hogepriester en hij ging met Jezus het paleis van de hogepriester binnen, maar Petrus stond buiten aan de poort. De andere discipel dan, de bekende van de hogepriester, kwam naar buiten en hij sprak met de portierster en bracht Petrus binnen. Het dienstmeisje, die portierster, zei tegen Petrus: Bent u ook niet één van de discipelen van deze Mens? Hij zei: Dat ben ik niet!

We zingen NLB 561: 5 en 239: 6 (melodie: 239)

Geef dat ook wij, o Heer, U niet
Zie Heer hoe wij ge - van - gen zijn

ver - la - ten in Uw diep ver - driet,
in on - ze moei - ten, on - ze pijn,

maar bij U zijn in al de pijn
sta in het duis - ter ons ter - zij',

waar - mee de men - sen men - sen zijn.
troost on - ze ziel en maak ons vrij.

(Johannes 18: 18-23) De slaven en de dienaars stonden zich te warmen bij een kolenvuur, dat zij aangelegd hadden, want het was koud en ook Petrus stond zich bij hen te warmen. De hogepriester dan vroeg Jezus naar Zijn discipelen en naar Zijn leer. Jezus antwoordde hem: Ik heb openlijk gesproken tot de wereld; Ik heb altijd onderwezen in de synagoge en in de tempel, waar al de Joden samenkomen, en in het verborgen heb Ik niets gesproken. Waarom ondervraagt u Mij? Ondervraag hen, die gehoord hebben, wat Ik tot hen gesproken heb; zie, dezen weten, wat Ik gezegd heb.

En toen Hij dit zei, gaf één van de dienaars, die erbij stond, Jezus een slag in het gezicht en zei: Antwoordt U zo de hogepriester? Jezus antwoordde hem: Als Ik verkeerd gesproken heb, geef dan aan wat verkeerd was, maar indien het goed was, waarom slaat u Mij?

*Wer hat Dich so geschlagen,
mein Heil, und Dich mit Plagen
so übel zugericht't?
Du bist ja nicht ein Sünder,
wie wir und unsre Kinder,
von Missetaten weisst Du nicht.*

*Wie heeft U zo geslagen,
mijn Heiland, en U met kwellingen
zo toegetakeld?
U bent toch immers geen zondaar,
zoals wij en onze kinderen,
van misdaden weet Gij niets.*

*Ich, ich und meine Sünden,
die sich wie Körnlein finden
des Sandes an dem Meer,
die haben Dir erreget,
das Elend, das Dich schläget,
und das betrübte Marterheer.*

*Ik, ik en mijn zonden
die talrijk zijn als de zandkorrels
aan de zee,
die zijn de oorzaak van
de ellende die U treft,
en het bedroefde martelaarschap.*

(Johannes 18: 24) Annas zond Hem geboeid naar Kajafas, de hogepriester. En Simon Petrus stond zich te warmen. Zij zeiden tegen hem:

Bist du nicht seiner Jünger einer?

Bent u ook niet één van zijn leerlingen?

(Johannes 18: 25-27) Hij ontkende het en zei: Ik niet!

Eén van de slaven van de hogepriester, die familie was van hem, bij wie Petrus het oor afgeslagen had, zei: Zag ik u niet in de hof met Hem? Petrus ontkende het opnieuw en meteen kraaide de haan.

[En Petrus herinnerde zich het woord dat Jezus tot hem gesproken had:

'Eer de haan kraait, zult je Mij driemaal verloochenen'] ... (korte stilte)

*Petrus, der nicht denkt zurück,
seinen Gott verneinet,
der doch auf ein'n ernsten Blick
bitterlichen weinet.
Jesu, blicke mich auch an.
Wenn ich nicht will büssen:
wenn ich Böses hab getan,
rühre mein Gewissen.*

*Petrus, die het zich niet herinnert,
verloochent zijn God,
maar bij de aanblik van Jezus
moet hij bitter wenen.
Jezus, kijk ook mij zó aan.
Wanneer ik niet wil inzien,
wanneer ik verkeerd heb gehandeld,
beroer dan ook mijn geweten!*

(Johannes 18: 28-32) Jezus werd van Kajafas naar het gerechtsgebouw gebracht. Het was nog vroeg in de morgen; zelf gingen zij het gerechtsgebouw niet binnen, om zich niet te verontreinigen, maar het Pascha te kunnen eten. Daarom kwam Pilatus naar buiten en vroeg: Welke aanklacht brengt u tegen deze Mens in? Zij antwoordden hem: Als Hij geen misdadiger was, zouden wij Hem niet aan u overleveren! Pilatus zei tegen hen: Neemt u Hem dan mee en veroordeel Hem naar uw eigen wet. Maar de Joden zeiden tegen hem: 'Wij hebben het recht niet om iemand ter dood te brengen'. Zo ging het Woord van Jezus in vervulling, waarin Hij aanduidde, welke dood Hij zou sterven.

We zingen LB 173: 1 en 2

**Alles wat over ons geschreven is,
gaat gij volbrengen, deze laatste dagen,
alle geboden worden thans voldragen,
alle beproeving van de wildernis.**

**Gods schepping die voor ons gesloten bleef
ontsluit Gij weer, Gij opent onze harten,
Die Zoon van David zijt en Man van Smarte,
Koning der Joden, Die de dood verdreef.**

(Johannes 18: 33-36) Pilatus ging het gerechtsgebouw weer in en riep Jezus en vroeg Hem: Bent U de Koning van de Joden? Jezus antwoordde:

vraagt u dit uit uzelf, of hebben anderen het u over Mij gezegd?

Pilatus antwoordde: Ik ben toch geen Jood! Uw eigen volk en de overpriesters hebben U aan mij overgeleverd; wat hebt U gedaan? Jezus antwoordde: Mijn Koninkrijk is niet van deze wereld; als Mijn Koninkrijk van deze wereld was, zouden Mijn dienaars gestreden hebben, opdat Ik niet aan de Joden overgeleverd zou worden; maar Mijn Koninkrijk is niet van hier.

*Ach grosser König, gross zu allen Zeiten,
wie kann ich g'nugsam diese Treu ausbreiten?
kein's Menschen Herze mag indess ausdenken
was dir zu schenken.*

*Ach, grote Koning, groot te allen tijde
hoe kan ik Uw trouw voldoende verbreiden?
Geen mensenhart kan toch bedenken
wat U te schenken.*

*Ich kann's mit meinen Sinnen nicht erreichen,
womit doch dein Erbarmen zu vergleichen.
Wie kann ich dir denn deine Liebestaten
im Werk erstatten?*

*Ik kan er met mijn verstand niet bij
Waarmee Uw ontferming is te vergelijken
Hoe kan ik U Uw liefdesdaden
In mijn werken vergoeden?*

(Johannes 18: 37-40) Pilatus zei tegen Hem: U bent dus tóch een koning? Jezus antwoordde: U zegt, dat Ik koning ben. Ik ben geboren en in de wereld gekomen, om van de Waarheid te getuigen; Iedereen die uit de waarheid is, hoort naar Mijn stem. Pilatus zei tegen Hem: maar wat is waarheid? Na deze woorden ging hij opnieuw naar buiten naar de Joden en zei tegen hen: Ik vind geen schuld in Hem. Maar bij u bestaat de gewoonte, dat ik op het Pascha iemand voor u loslaat: wilt u dan dat ik de Koning van de Joden loslaat? Zij schreeuwden allemaal opnieuw en zeiden:

Nicht diesen, sondern Barabbam!

Niet deze, maar Barabbas!

En Barabbas was een moordenaar.

Wij zingen Lied 182

**Jezus, Heilig door Uw lijden, door Uw niet te delen pijn,
die Gij droeg zonder te strijden, zonder ooit ontrouw te zijn.
Opdat wij door U verheven, als verlost en zouden leven.
Man van smarten, spot en hoon, pleit voor mij, o Vaders Zoon.**

(Johannes 19: 1-6)(Zie de Mens, zie uw koning)

Toen nam Pilatus Jezus en liet Hem geselen. En de soldaten vlochten een kroon van dorens, zetten die op Zijn hoofd en deden Hem een purperen bovenkleed aan, en zij zeiden: Gegroet, Koning van de Joden! En zij sloegen Hem in het gezicht.

Pilatus kwam opnieuw naar buiten en zei tegen hen: Zie, ik breng Hem voor u naar buiten, opdat u weet dat ik geen enkele schuld in Hem vind.

Jezus dan kwam naar buiten met de doornenkroon op en het purperen kleed aan. En Pilatus zei tegen hen: 'Zie, de mens!'

We zingen Lied 587: 4a-3b en 2

**4 Hier is God zelf, ontdaan van alle Glorie,
De Mens die uit de Hemel is geboren.
U hebt geen schuld, de waarheid is geschonden.
U draagt mijn zonden.**

**2 Eén Mens moet sterven, om een volk te redden.
Door Uw gehoorzaam lijden kan ik verder,
warm ik mij aan Uw liefde die niet loochent.
Open mijn ogen.**

Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen, schreeuwden zij:

Kreuzige! Kreuzige!

Kruisig Hem, kruisig Hem!

Toen zei Pilatus: Neemt u Hem en kruisig Hem zelf,
want ik vind geen schuld in Hem.

(Matthäus Passion)

Wie wunderbarlich ist doch diese Strafe! Hoe wonderlijk is toch deze straf!
Der gute Hirte leidet für die Schafe, De goede Herder lijdt voor de schapen.
Die Schuld bezahlt der Herre der Gerechte, De schuld betaalt de Rechtvaardige
für seine Knechte. voor zijn knechten.

(Johannes 19: 7-12a) De Joden antwoordden hem: Wij hebben een wet en volgens onze wet moet Hij sterven, want Hij heeft Zichzelf Gods Zoon genoemd. Toen Pilatus dan deze woorden hoorde, werd hij nog meer bevreesd. Hij ging opnieuw het gerechtsgebouw in en zei tegen Jezus: Waar komt U vandaan? Maar Jezus gaf hem geen antwoord. Pilatus zei tegen Hem: Spreekt U niet tot mij? Weet U niet, dat ik macht heb U los te laten, maar ook macht om U te kruisigen? Jezus antwoordde: U zou geen enkele macht tegen Mij hebben, als het u niet van Boven gegeven was: daarom heeft hij, die Mij aan u heeft overgeleverd, grotere zonde dan u. Van toen af probeerde Pilatus Hem los te laten.

Durch Dein Gefängnis, Gottes Sohn, Door Uw gevangenschap, Zoon van God
ist uns die Freiheit kommen. is voor ons de vrijheid gekomen.
Dein Kerker ist der Gnadenthron, Uw kerker is de genadetroon,
die Freistatt aller Frommen. de vrijplaats voor alle vromen;
Den Gingst Du nicht die Knechtschaft ein, Was U geen knechtschap aangegaan,
müsst unsre Knechtschaft ewig sein. was onze gevangenschap voor eeuwig.

(Johannes 19: 12b-18) Maar de Joden schreeuwden: Als U Deze loslaat, bent u niet de vriend van de keizer; iedereen die zichzelf koning maakt, verzet zich tegen de keizer. Toen Pilatus dan deze woorden gehoord had, liet hij Jezus naar buiten brengen en ging op de rechterstoel zitten, op de plaats die Litostrotos genoemd wordt en in het Hebreeuws Gabbata. Het was rond het middaguur op de voorbereiding voor het Pascha. Pilatus zei tegen de Joden: Zie, uw koning! Maar zij schreeuwden: Weg met Hem! Weg met Hem! Kruisig Hem! Pilatus zei tegen hen: Moet ik uw koning kruisigen? De overpriesters antwoordden:

Wir haben keinen König denn den Kaiser! Wij hebben geen koning dan de keizer!

Toen leverde Pilatus Jezus aan hen over om gekruisigd te worden. Zij namen Jezus mee, en terwijl Hij zelf Zijn kruis droeg, leidden zij Hem de stad uit naar de zogenaamde Schedelplaats, in het Hebreeuws genaamd Golgota. Daar kruisigden zij Hem en met Hem twee anderen, aan elke kant één, en Jezus in het midden.

(Johannes 19: 19-22) En Pilatus liet ook een opschrift schrijven en op het kruis plaatsen. Er stond op: Jezus, de Nazoreeër, de Koning van de Joden. Dit opschrift lazen veel Joden, want de plaats waar Jezus gekruisigd werd, was dicht bij de stad, en het was geschreven in het Hebreeuws, in het Latijn en in het Grieks. De hogepriesters van de Joden zeiden tegen Pilatus: Schrijf niet: Koning der Joden, maar schrijf: deze man heeft gezegd: Ik ben de Koning van de Joden. Pilatus antwoordde: Wat ik geschreven heb, heb ik geschreven.

Wij zingen Lied 587: 3

**Hemelse Koning, door God uitgekozen,
Waarom staat U terecht als goddeloze?
U hebt geen schuld, de waarheid is geschonden.
U draagt mijn zonden.**

(Johannes 19: 23-27) Nadat de soldaten Jezus gekruisigd hadden, namen zij Zijn klederen en maakten daarvan vier delen, voor elke soldaat een deel, en zij namen ook Zijn onderkleed. Het onderkleed nu was zonder naad, van bovenaf als één geheel geweven. Zij zeiden tegen elkaar: Laten wij dit niet scheuren, maar erom loten, voor wie het zijn zal; zodat het Schriftwoord vervuld werd: Zij hebben Mijn kleren onder elkander verdeeld en over Mijn kleed hebben zij het lot geworpen. Dit hebben de soldaten gedaan.

En bij het kruis van Jezus stonden Zijn moeder, de zuster van Zijn moeder, Maria van Klopas en Maria van Magdala. Toen Jezus Zijn moeder zag en de discipel die Hij liefhad, bij haar zag staan, zei Hij tegen Zijn moeder: 'Vrouw, zie, uw zoon.

Daarna zei Hij tegen de discipel: Zie, uw moeder'.

*Er nahm Alles wohl in Acht
in der letzten Stunde.
Seine Mutter noch bedacht,
setzt ihr ein'n Vormunde.
O Mensch, mache Richtigkeit,
Gott und Menschen liebe.
Stirb' darauf ohn' alles Leid,
und dich nicht betrübe*

*Hij overzag alles nog eens
in Zijn laatste uur.
Zo droeg Hij nog zorg voor Zijn moeder,
en gaf haar een voogd.
O mens, breng alles op orde,
heb God en mensen lief.
Sterf dan, zonder enige last
en wees niet bedroefd.*

(Johannes 19: 27-30) En vanaf dat moment nam de discipel haar in zijn huis. Hierna zei Jezus, omdat Hij wist, dat nu alles volbracht was, opdat het Schriftwoord vervuld zou worden: 'Mij dorst!'

Er stond een kruik vol zure wijn, en zij drenkten een spons in zure wijn, op een hysopstengel en brachten die aan Zijn mond.

Immortal Bach - K. Nystedt (b. 1980)

*Komm süßer Tod, komm sel'ge Ruh! Kom, zoete dood, kom hemelse rust!
Komm, führe mich in Friede. Kom en leid mij naar de Vrede.*

Toen Jezus de zure wijn genomen had, zei Hij: 'Het is volbracht!'
En Hij boog het hoofd en gaf de geest...

Stilte

(Mattheus 27: 51-54) En zie! Op dat moment scheurde in de tempel het voorhangsel van boven tot onder in tweeën en de aarde beefde en de rotsen spleten. De graven werden geopend en de lichamen van veel gestorven heiligen werden tot leven gewekt.

Na Jezus' opstanding kwamen ze uit de graven, gingen de heilige stad binnen en verschenen aan een groot aantal mensen.

Toen de centurio en degenen die met hem Jezus bewaakten de aardbeving voelden en merkten wat er gebeurde, werden ze door een hevige angst overvallen en zeiden:

(Matthäus Passion)

Wahrlich, dieser ist Gottes Sohn gewesen.

Werkelijk, Hij was Gods Zoon!

(Johannes 19: 31-34) Daar het de voorbereiding voor Pascha was en de lichamen niet aan het kruis zouden blijven op sabbat - want die sabbatdag was bijzonder - vroegen de Joden aan Pilatus, of hun benen gebroken en zij weggenomen mochten worden. De soldaten kwamen en braken wel de benen van de eerste en van de ander, die met Hem gekruisigd waren; maar toen zij bij Jezus kwamen en zagen dat Hij al gestorven was, braken zij Zijn benen niet. Maar één van de soldaten stak een lans in Zijn zij en meteen kwam er bloed en water uit.

Wij zingen Lied 208: 2 *(mel. LB 183 'O Haupt voll Blut und Wunden')*

Houd Gij mij in Uw hoede, Gij die Uw schapen telt.

O Bron van al het Goede, waaruit mijn Leven welt.

Gij die mijn ziel wilt laven met liefelijke spijs,

Gij overstelpt met gaven, tot in het paradijs.

(Johannes 19: 35-37) 35Van dit alles getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en zijn getuigenis is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook ú gelooft. 36Dit gebeurde omdat de Schrift in vervulling moest gaan: 'Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.' *(Ex.12:46)* 37Een andere schrifttekst zegt: 'Ze zullen hun blik richten op Hem die ze hebben doorstoken'. *(Zach.12: 10-11)*

(Johannes 19: 38-42) 38Na deze gebeurtenissen vroeg Josef van Arimatea –

die, uit angst voor de Joden in het geheim een leerling van Jezus was –

aan Pilatus of hij het lichaam van Jezus mocht meenemen. Pilatus gaf toestemming en Josef nam het lichaam mee.

39Nikodemus, die destijds

's nachts naar Jezus gegaan was, kwam ook; hij had een mengsel van mirre en aloë bij zich, wel honderd litera. 40Ze wikkelden Jezus' lichaam met de balsem in linnen, zoals gebruikelijk is bij een Joodse begrafenis.

41Dichtbij de plaats waar Jezus gekruisigd was lag een tuin, en daar was een nieuw graf, waarin nog nooit iemand begraven was.

42Omdat het voor de Joden voorbereidingsdag was en het graf dichtbij was, legden ze Jezus daarin.

(naar *Mattheus 5:4*) 'Zalig die berouwvol treuren over wat niet was naar Uw wil, want zij zullen getroost worden'.

(*Jakobus 4:8 en 10*) Nader tot God, dan zal Hij tot ú naderen. Reinig uw handen zondaars; zuiver uw hart, weifelaars. Verneder u voor de Heer, dan zal Hij u verheffen. **Zijn Engelen dragen u in het Paradijs** (*Abrahams schoot*)

(*slotkoraal Johannes Passion*)

<i>Ach Herr, lass dein lieb' Engelein am letzten End' die Seele mein in Abrahams Schoss tragen. Den Leib in sein'm Schlafkämmerlein gar sanft, ohn ein'ge Qual und Pein, ruh'n bis am jüngsten Tage! Alsdenn vom Tod erwecke mich, dass meine Augen sehen Dich in aller Freud', o Gottes Sohn, mein Heiland und Gnadenthron! Herr Jesu Christ, erhöre mich, erhöre mich. Ich will Dich preisen ewiglich!</i>	<i>ach Heer, laat Uw lieve Engelen in mijn laatste uur, mijn ziel naar Abrahams schoot dragen. Laat mijn lichaam in het graf, zonder kwellingen en pijn, rusten tot aan de jongste dag! Wanneer U mij dan opwekt uit de dood en mijn ogen U mogen aanschouwen in aller vreugd', o Zoon van God, mijn Heiland en Genadetroon! Heer Jezus Christus, verhoor mij, verhoor mij. Ik zal U loven tot in eeuwigheid.</i>
--	---

* * *

Dankgebed en voorbeden
afgesloten met gezamenlijk '**Onze Vader**'

Collecten

Wij zingen NLB 653: 1 en 7 (LB 75) (Bachzetting)

U kennen, uit en tot U leven,

Verborgene Die bij ons zijt.

Zolang ons 't aanzijn is gegeven,

de aarde en de aardse tijd.

O Christus, Die voor ons Begin

en Einde zijt, der wereld Zin!

O Christus, ons van God gegeven,

Gij tot in alle Eeuwigheid,

de Weg, de Waarheid en het Leven,

Gij zijt de Zin van alle tijd.

vervul van dit geheimenis

Uw kerk die in de wereld is.

Zegen